

5.2.2021

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto kansallisen vesihuoltouudistuksen visioon ja toimeenpano-ohjelman luonnokseen

Jyväskylän ammattikorkeakoulun Biotalousinstituutti on toteuttanut vesihuoltoalan koulutusta yli 10 vuoden ajan. Opintokokonaisuudet ovat vaihdelleet vuoden mittaisista ammatillisista erikoistumisopinnoista lyhytkestoisiin koulutustilaisuuksiin. Koulutuksiin ovat osallistuneet vesiosuuskunnat, vesihuoltotalkkarit, vesihuoltoalan yrittäjät ja viranomaiset.

Kansallinen vesihuoltouudistus on erittäin tervetullut ja ohjelmaluonnoksen sisältöön voidaan olla tyytyväisiä. Ohjelmaluonnoksessa tuodaan hyvin esille vesihuoltoalan liittyminen keskeisesti kiertotalouteen ja kiertotalouden mahdollisuudet vesihuoltoalalle. Tämä näkökanta on ollut puutteellinen viime vuosiin saakka. Seuraavia asioita kuitenkin olisi syytä huomioida vesihuoltouudistuksen ohjelmassa:

1 Toimivat vesihuoltolaitokset

Alueellisen yhteistyön kehittämiseksi muodostettavien tai muodostuvien palveluverkostojen toimintaa tulee tukea riittävästi niin, että pienetkin vesihuoltolaitokset ja -osuuskunnat pystyvät näitä palveluita hankkimaan.

Neuvontapalveluiden kehittämisessä palvelun hinnoitteluun tulisi kiinnittää huomiota. Vesihuoltolaitosten täysin ilmaisen neuvonnan toteuttaminen voi olla ristiriidassa koulutuksen kehittämisen kanssa.

2 Osaamisen kehittäminen

Jyväskylän ammattikorkeakoulun toteuttamissa hankkeissa olemme huomanneet erityisesti pienten vesihuoltolaitosten ja vesiosuuskuntien osaamisvajeen ja toisaalta haluttomuuden osallistua heille tarjottuun koulutukseen ja tietojen päivittämisen mahdollisuuteen.

Toimeenpano-ohjelmassa mainittu pätevyysvaatimusten siirtymäaika mahdollistaa erilaisten koulutusmuotojen toteuttamisen. Pätevöittämissä koulutuksen ja täydennyskoulutuksen määrittelyssä esitämme otettavaksi huomioon myös ly-

Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Postiosoite/Address	Puhelin/Tel.	Faksi/Fax	Internet	Y-tunnus
JAMK University of Applied Sciences	PL 207	0207438100	(014) 4499694	www.jamk.fi	1006550-2
	FI-40101 Jyväskylä	+358 20 743 8100	+358 14 4499694		
	FINLAND				

hytkestoiset koulutukset, jotka voivat olla esimerkiksi ajankohtaispäiviä. Kokemuksemme perusteella malli on sopiva vesiosuuskunnille, joilla ei ole palkattua henkilöstöä tai henkilöt eivät ole valmiita sitoutumaan pitempiketoiseen koulutukseen. Lyhytkestoiset koulutustilaisuudet sopivat myös muille vesihuollon parissa työskenteleville ammattilaisille esim. asentajille ja kaivinkoneurakoitsijoille.

Vesihuoltolaitoksen koko henkilöstön osaaminen on saatava laitoksen koon edellyttämälle tasolle. Usean vesihuoltolaitoksen yhteinen varahenkilöjärjestelmä olisi mielestämme kehittämisen arvoinen. Näiden henkilöiden laitospohjainen koulutus voisi tapahtua kussakin kohteessa sen vakituisen henkilöstön toimesta.

3 Resurssiviisaus ja digitalisaatio

Jyväskylän ammattikorkeakoulu on mukana useissa maakunnallisissa verkostoissa ja kannatamme myös vesihuollon yhteistyön edistämistä maakuntien välillä ja valtakunnallisesti.

Konkreettisten kehittämishankkeiden kohteeksi tulee ottaa myös vesiosuuskunnat, joiden digivalmiudet olemme havainneet heikoiksi, jollei jopa olemattomiksi. Ratkaisujen tulee vastata vesiosuuskuntien todellisia tarpeita ilman tarpeetonta tekniikkaa ja ylimitoitusta.

Vesihuoltouudistuksen toimeenpano-ohjelma kohdistuu tavoitteellisesti vesihuoltoalan kehittämistä vaativiin kohtiin ja toteutuessaan lisää vesihuollon toimintavarmuutta ja turvallisuutta. Vesihuoltoalan uudistumisen markkinointia tulee tehdä niin, että alalla olevat kehittymisen ja kehittämisen mahdollisuudet nähdään houkuttelevina mahdollisuuksina niin työntekijöiden kuin kumppaneiden silmissä. Työpaikkojen luominen myös pieniin vesihuoltolaitoksiin ja erityisesti vesiosuuskuntiin nostaa paikallisen vesihuoltopalvelun arvostusta ja turvaa palvelun säilymistä myös haja-asutusalueilla.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Biotalousinstituutti

Mirja Hurskainen
projektiasiantuntija
040 7686250
mirja.hurskainen@jamk.fi

Tuija Manerus
projektipäällikkö
050 4135322
tuija.manerus@jamk.fi